



หมอชวนรู้

# "เลือดกำเดาไหล"



บทความโดย

**พญ.ธันยรร ธีรนรเศรษฐ์**

ภาควิชาโสต ศอ นาสิกวิทยา

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
ราชวิทยาลัยโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย

# "เลือดกำเดาไหล"

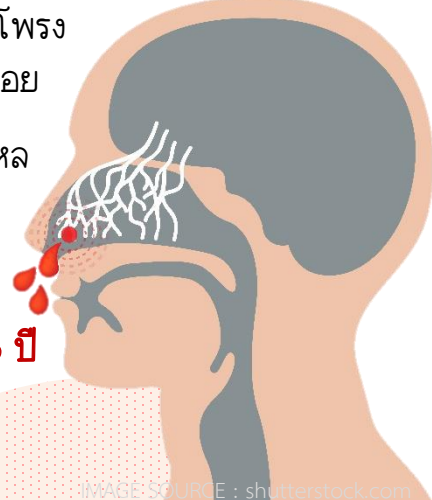
**เลือดกำเดาไหล** คือภาวะที่มีเลือดออกทางจมูกข้างเดียวหรือสองข้างก็ได้

อาจเป็นจากส่วนหน้าหรือส่วนหลังของจมูก เกิดจากเส้นเลือดฝอยในโพรงจมูกแตก ทำให้มีเลือดไหล เป็นภาวะฉุกเฉินทางหู คอ จมูกที่พบได้บ่อย

โดยมากกว่าร้อยละ 60 ของประชากร จะเคยมีประวัติเลือดกำเดาไหลมาอย่างน้อย 1 ครั้งในชีวิต โดยประมาณร้อยละ 6 ที่ต้องรับการรักษาในโรงพยาบาล

● **โดยอายุที่พบได้บ่อยคือน้อยกว่า < 10 ปี และมากกว่า > 35 ปี**

แบ่งเป็นเลือดออกจากจมูกส่วนหน้า และเลือดออกจากจมูกส่วนหลัง



## ANATOMY OF THE NOSE

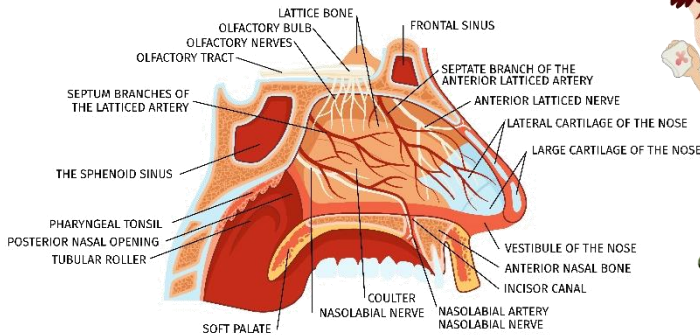


IMAGE SOURCE : Freepik.com



IMAGE SOURCE : shutterstock.com

- เลือดออกทางส่วนหน้าของจมูก มักพบในเด็กและ คนอายุน้อย
- ส่วนเลือดออกจากส่วนหลังของจมูกมักพบในผู้สูงอายุ ซึ่งมักมีสาเหตุจาก ความดันโลหิตสูง

● **เลือดกำเดาไหลมักพบในเพศชาย > มากกว่าเพศหญิง**



เนื่องจากเชื่อว่าอิทธิพลของฮอร์โมนแอนโดรเจนจะเป็นตัวปกป้องเยื่อจมูกจากการอักเสบได้ มักพบอุบัติเหตุการันได้บ่อยในช่วงฤดูหนาว และช่วงอากาศแห้ง ปัจจัยส่งเสริมที่ทำให้เกิดเลือดกำเดาไหลอย่างอื่น เช่น การแคะจมูก

อุบัติเหตุกระทบกระแทกบริเวณจมูก การสั่งน้ำมูกแรงๆ การอักเสบของช่องจมูก หรือการรับประทานยาต้านการแข็งตัวของเลือด เป็นต้น



IMAGE SOURCE : shutterstock.com



IMAGE SOURCE : Freepik.com



# "เลือดกำเดาไหล"

## การปฐมพยาบาลผู้ป่วยเลือดกำเดาไหล



IMAGE SOURCE : shutterstock.com

ให้ทำการปฐมพยาบาลเบื้องต้นโดยการนั่งโน้มตัวมาทางด้านหน้า ก้มหน้าและใช้มือบีบจมูกไว้นาน 15-20 นาที โดยอาจใช้การประคบเย็นบริเวณใบหน้าหรือหน้าผากร่วมด้วย **ไม่ควรเงยหน้าขึ้นเพราะจะทำให้เลือดไหลลงคอและเกิดการสำลักได้ และไม่ควรบีบ ๆ คลาย ๆ ก่อน 20 นาที** เพราะเกล็ดเลือดใช้เวลาประมาณ 20 นาทีจึงจะทำให้เกิดการแข็งตัวของเลือดได้

## วิธีการรักษา

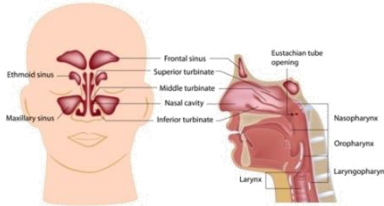


IMAGE SOURCE : shutterstock.com

1. แพทย์จะทำการประเมินภาวะฉุกเฉินโดยเฉพาะระบบทางเดินหายใจ สัญญาณชีพ และให้การรักษาเบื้องต้นก่อนเพื่อให้ผู้ป่วยพ้นขีดอันตราย



2. แพทย์ทำการรักษาเฉพาะจุด โดยการตรวจบริเวณโพรงจมูก และทำการใส่ยาหดหลอดเลือด หากพบจุดเลือดออกจะทำการจี้ห้ามเลือด หากไม่พบจุดเลือดออกก็จะทำการใส่อุปกรณ์ห้ามเลือดในโพรงจมูก เช่น ผ้าก๊อซหรือบอลูน เป็นต้น

3. หากเลือดยังไม่หยุดไหล อาจจะต้องทำการประเมินในห้องผ่าตัด เพื่อหาจุดเลือดออกให้ชัดเจน หรือทำการจี้เส้นเลือดที่มาเลี้ยงในโพรง

จมูก แต่ถ้าหากไม่ได้ผลหรือเป็นเส้นเลือดใหญ่ที่มาเลี้ยงในโพรงจมูก จะมีการฉีดสี และทำการอุดหลอดเลือดโดยรังสีแพทย์



4. ทำการหาสาเหตุและแก้ไขสาเหตุนั้น เช่น การหยุดยาต้านการแข็งตัวของเลือด การควบคุมความดันให้กลับสู่ปกติ



ภาพจำลองการใส่ผ้าก๊อซเพื่อห้ามเลือดในโพรงจมูก

## การปฏิบัติตัวไม่ให้เลือดกำเดาไหล

หลีกเลี่ยงการแคะแคะเกาบริเวณช่องจมูก หลีกเลี่ยงการสั่งน้ำมูกแรง ๆ หากมีอาการหรือโรคทางช่องจมูกให้ไปพบแพทย์เพื่อทำการรักษาอย่างถูกวิธี รับประทานยาตามแพทย์สั่ง หากช่องจมูกมีอาการแห้งโดยเฉพาะช่วงฤดูหนาวหรือช่วงมีฝุ่นมลพิษ สามารถใช้น้ำเกลือสเปรย์หรือหยอด ร่วมกับป้ายครีมหรือขี้ผึ้งเช่น terramycin ointment บริเวณช่องจมูกได้